

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ  
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ, ІНЖЕНЕРІЇ ТА ТЕХНОЛОГІЙ  
КАФЕДРА ЗЕМЛЕУСТРОЮ ТА КАДАСТРУ

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ

Завідувач випускової кафедри

\_\_\_\_\_ І. О. Новаковська

«\_\_» «\_\_\_\_\_» 2020 р.

**ДИПЛОМНА РОБОТА**  
**(ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА)**  
ВИПУСКНИКА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ МАГІСТР  
ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 193 «ГЕОДЕЗІЯ ТА ЗЕМЛЕУСТРІЙ»

**Тема: «Особливості інвентаризації земель  
сільськогосподарського призначення державної власності»**

Виконавець: студентка групи ЗК-207М Круцько Марія Михайлівна \_\_\_\_\_

Керівник: к.е.н., доцент Стецюк Михайло Петрович \_\_\_\_\_

Консультант розділу «Охорона праці»:

к.т.н., доцент Кажан Катерина Іванівна \_\_\_\_\_

Консультант розділу «Охорона навколишнього середовища»:

д.т.н., професор Матвеева Ірина Валеріївна \_\_\_\_\_

Нормоконтролер: \_\_\_\_\_ Стецюк Михайло Петрович

КИЇВ 2020

## РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до дипломної роботи: «Особливості інвентаризації земель сільськогосподарського призначення державної власності»: \_\_сторінки, 5 рисунків, \_\_таблиць, \_\_використаних джерел.

**Об'єкт дослідження** – землі ДП «Авангард» Одеської ДСГДС НААН України.

**Предмет дослідження** – процес інвентаризації земель сільськогосподарського призначення.

**Метою роботи** є оволодіння теоретичними та практичними знаннями про інвентаризацію земель сільськогосподарського призначення, а також

Для досягнення мети були поставлені й виконані такі завдання:

1. Засвоєння теоретичних основ та нормативно-правового забезпечення за обраним напрямком дослідження;

2. Аналіз відповідності існуючої інформації про землі та земельні ділянки установ та підприємств НААН України вимогам чинного законодавства;

3. Пропозиції та рекомендації щодо основних положень та методичних рекомендацій галузевого стандарту щодо інвентаризації земель.

**Методи дослідження:** порівняльного та статистичного аналізу в процесі дослідження кількісного складу угідь сільськогосподарських земель державних установ, площ земель, на які наявні або відсутні правовстановлюючі документи, кількості земель, що зареєстровані в Державному земельному кадастрі; абстрактно-логічний метод – при теоретичних узагальненнях і формуванні висновків; економіко-статистичний – для виявлення та порівняння показників оперативного обліку ріллі та бухгалтерського обліку посівних площ.

Результати мають важливе практичне значення для подальшого розвитку землеустрою та для вирішення нагальних завдань інвентаризації земель. На основі результатів виконаних досліджень розроблено методичні рекомендації до основних положень галузевого стандарту інвентаризації земель державних

підприємств, організацій та установ Національної академії аграрних наук України.

ДОСЛІДНІ ПОЛЯ, ЗЕМЕЛЬНІ УГІДДЯ, ЗЕМЕЛЬНИЙ КАДАСТР,  
ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ, ОБЛІК, ОСОБЛИВО ЦІННІ ЗЕМЛІ, ПРАВО  
ВЛАСНОСТІ.

## ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1 НАУКОВІ ОСНОВИ ТА ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ.....	
1.1 Загальна інформація про інвентаризацію земель.....	
1.2 Нормативно-правова база інвентаризації земель.....	
1.3 Принципи проведення інвентаризації.....	
Висновок до 1 розділу .....	
Розділ 2 СУЧАСНИЙ СТАН ВИКОРИСТАННЯ ЗЕМЕЛЬ УСТАНОВАМИ ТА ПІДПРИЄМСТВАМИ НААН УКРАЇНИ.....	
2.1 Природно-кліматичні умови землекористування .....	
2.2 Цільове призначення і характеристика земельних ділянок підприємств НААН України.....	
2.3 Облік земель НААН України.....	
Висновок до 2 розділу.....	
Розділ 3 ПРОПОЗИЦІЇ СТОСОВНО ОСНОВНИХ ПОЛОЖЕНЬ ТА МЕТОДИЧНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ ГАЛУЗЕВОГО СТАНДАРТУ ЩОДО ІНВЕНТАРИЗАЦІЇ ЗЕМЕЛЬ.....	
3.1 Склад документації із землеустрою щодо інвентаризації земель.....	
3.2 Основні положення галузевого стандарту щодо проведення інвентаризації земель.....	
3.3 Методичні рекомендації щодо удосконалення принципів проведення інвентаризації земель та земельних ділянок установ та підприємств НААН....	
Висновок до 3 розділу.....	
Розділ 4 Охорона праці.....	
Висновок до 4 розділу .....	
Розділ 5 Охорона навколишнього середовища.....	
Висновок до 5 розділу .....	
ВИСНОВОК.....	
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	

## ВСТУП

Сучасний стан землекористування усіх установ та підприємств НААН України налічує більше 400 тис. га земель, понад 50 % з яких не зареєстровані в Державному земельному кадастрі.

Виконання на належному рівні управлінських функцій держави та Президії НААН щодо планування, моніторингу та контролю за використанням та охороною земель установ та підприємств НААН залежить від наявної повної, об'єктивної та достатньої інформації щодо них. Важливим джерелом отримання такої інформації є проведення інвентаризації земель, яка передбачає встановлення місця розташування об'єктів землеустрою, їхніх меж, розмірів, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються, використовуються нерационально або не за цільовим призначенням, виявлення і консервація деградованих сільськогосподарських угідь і забруднених земель; встановлення кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для ведення державного земельного кадастру, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі ефективних управлінських рішень.

Державна інвентаризація земель в сучасних умовах покликана вирішити такі основні задачі:

1) забезпечити повноту відомостей про всі земельні ділянки, кадастрові зони та квартали, адміністративно-територіальні утворення в межах України у державному земельному кадастрі;

2) забезпечити збір та оцінку наявних семантичних та картографічних відомостей про вже земельні ділянки, стосовно яких державою зареєстровано правовстановлюючі документи;

3) забезпечити виявлення та реєстрацію обмежень у використанні земель (територіальних зон) навколо існуючих режимоутворюючих об'єктів.

Нормативно-правова база інвентаризації земель в Україні є дуже недосконалою. Зокрема, відповідні законодавчі приписи містяться лише у статті 35 Закону України від 22.05.2003 № 858-IV «Про землеустрій», яка досить поверхнево вказує, що інвентаризація земель проводиться з метою встановлення місця розташування об'єктів землеустрою, їхніх меж, розмірів, правового статусу, виявлення земель, що не використовуються, використовуються нерационально або не за цільовим призначенням, виявлення і консервації деградованих сільськогосподарських угідь і забруднених земель, встановлення кількісних та якісних характеристик земель, необхідних для ведення державного земельного кадастру, здійснення державного контролю за використанням та охороною земель і прийняття на їх основі відповідних рішень органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування [1].

Попри це, проведення інвентаризації земель забезпечить найефективніше використання земель, прискорить проведення робіт із землепорядкування землекористування установ та підприємств НААН, створить сприятливі умови для підвищення ефективності використання і охорони земель та інших природних ресурсів.

Тому для проведення інвентаризації земель в межах установ та підприємств НААН необхідно сформулювати єдині методичні підходи та розробити методичні рекомендації галузевого стандарту щодо виконання відповідних робіт.

Питаннями інвентаризації земель, методичних підходів до її проведення в сучасних умовах займалися низка вітчизняних вчених, а саме: Дорош Й.М., Дорош О.С., Калюжний М.Н., Мартин А.Г., Третяк А.М.

Світові тенденції нині прямують до створення автоматизованих систем геопросторових даних, які спрощують виконання управлінських рішень та організації виробництва з урахуванням територіальної прив'язки нерухомого майна.

**Актуальність роботи.** Відсутність досконалої методичної бази негативно впливає на облік земель і оцінку земельних активів. На даний час існують лише

розрізнені масиви даних щодо розмірів, правового статусу та складу земель установ та підприємств НААН.

**Метою роботи** є оволодіння теоретичними та практичними знаннями з інвентаризації земель сільськогосподарського призначення, а також розроблення методичних рекомендацій до основних положень галузевого стандарту інвентаризації земель державних підприємств, організацій та установ Національної академії аграрних наук України.

Для досягнення мети були поставлені **завдання**:

1. Засвоєння теоретичних основ та нормативно-правового забезпечення за обраним напрямком дослідження.

2. Аналіз відповідності існуючої інформації про землі та земельні ділянки установ та підприємств НААН України вимогам чинного законодавства.

3. Пропозиції та рекомендації щодо основних положень та методичних рекомендацій галузевого стандарту щодо інвентаризації земель.

**Об'єктом дослідження виступають** землі ДП «Авангард» Одеської ДСГДС НААН України.

**Предмет дослідження** – процес інвентаризації земель сільськогосподарського призначення.

**Методи дослідження:** порівняльний та статистичний аналіз в процесі дослідження кількісного складу угідь сільськогосподарських земель державних установ, площ земель, на які наявні або відсутні правовстановлюючі документи, кількості земель, що зареєстровані в Державному земельному кадастрі; абстрактно-логічний метод – при теоретичних узагальненнях і формуванні висновків; економіко-статистичний – для виявлення та порівняння показників оперативного обліку ріллі та бухгалтерського обліку посівних площ.

**Результати магістерської роботи** мають важливе практичне значення для подальшого розвитку землеустрою та для вирішення нагальних завдань інвентаризації земель. На основі результатів виконаних досліджень розроблено методичні рекомендації до основних положень галузевого стандарту

інвентаризації земель державних підприємств, організацій та установ Національної академії аграрних наук України.

Ефект від їхнього впровадження знайде своє відображення у розробленні галузевого стандарту інвентаризації земель та в підвищенні ефективності використання та оперативного управління землями установ та підприємств НААН України.